

Nr 8.

Ankom till Riksdagens kansli den 6 februari kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af dels justitieombudsmannens framställning till Riksdagen om ändring af 6 § i lagen angående villkorlig straffdom, dels ock motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t i fråga om utvidgning af samma lag.

1:o.

Uti sin till innevarande riksdag afgifna och till lagutskottet hänvisade ämbetsberättelse har *justitieombudsmannen* hemställt, att Riksdagen måtte för sin del antaga här nedan intagna förslag till lag om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående villkorlig straffdom den 22 juni 1906.

Justitieombudsmannens framställning.

Till stöd härför har justitieombudsmannen anfört följande:

»Vid inspektion hos stationskrigsrätten i Karlskrona under år 1910 antecknade jag två rättsfall, där fråga varit om tolkning af bestämmelserna i 5 och 6 §§ af lagen angående villkorlig straffdom den 22 juni 1906, så vidt de afse det fall, att disciplinstraff enligt strafflagen för krigsmakten ådömts jämte frihetsstraff enligt annan författning.

I det ena fallet, som afsåg 2:a klass sjömannen X., hade stationskrigsrätten den 11 augusti 1910 meddelat följande utslag:

»Uti målet är utredt, att X. olofligen undanhållit sig från härvarande kasern under sex dagar mellan den 23 och den 29 juni innevarande år.

Med tillämpning af 68 § strafflagen för krigsmakten pröfvar krigsrätten förty rättvist döma X. för oloflig undanhållning till disciplinstraff af sex dagars sträng arrest.

X. är härjämte enligt Medelsta häradsrätts utslag den 22 sistlidne juli jämlikt 20 kap. 4 § strafflagen för första resan medelst inbrott begången stöld, som föröfvats den 28 juni 1910, dömd till straffarbete under tre månader, med hvars verkställighet enligt häradsrättens förordnande

skulle anstå och på de i lagen angående villkorlig straffdom den 22 juni 1906 angifna villkor bero, huruvida straffet skulle gå i verkställighet. Jämlikt stadgandet i 4 kap. 9 § strafflagen samt 5 § i lagen den 22 juni 1906 förordnar krigsrätten dels om sammanläggning af ofvan angifna straff sålunda, att svaranden i en bot skall undergå straffarbete under tre månader nio dagar, och dels att anstånd med verkställigheten af detta straff ej skall äga rum.»

Det af stationskrigsrätten åberopade stadgandet i 4 kap. 9 § strafflagen föreskrifver, att, i händelse någon, sedan han blifvit till straff för ett brott dömd, varder öfvertygad att förut hafva föröfvat annat brott, straffet skall så bestämmas, som hade han på en gång varit för båda brotten lagförd. Uppenbarligen var detta lagrum i förevarande fall tillämpligt.

I det af stationskrigsrätten likaledes åberopade stadgandet i 5 § af lagen angående villkorlig straffdom är föreskrifvet, att, i händelse den, som för begånget brott erhållit villkorlig dom, varder öfvertygad att hafva före domen föröfvat annat brott, domstolen skall, vid bestämmande jämlikt 4 kap. 9 § strafflagen af straff för brotten, ock förordna, huruvida anstånd enligt förstnämnda lag må äga rum.

Det förordnande, domstolen enligt denna paragraf har att meddela rörande frågan, huruvida den förut beslutade villkorliga domen må äga bestånd, måste naturligtvis ske i enlighet med de grunder, som angifvas i lagen angående villkorlig straffdom. Uppkommer vid vederbörlig sammanläggning ett högre straff än straffarbete i tre månader eller fängelse i sex månader, har domstolen sålunda icke något val; den villkorliga domen skall annulleras. Under förutsättning att uti förevarande fall sammanläggning af de båda straffen, tre månaders straffarbete och sex dagars sträng arrest, lagligen bort ske, var följaktligen redan med hänsyn till det efter sammanläggningen bestämda straffets storlek stationskrigsrättens utslag, i hvad det afsåg den villkorliga domen, det enda riktiga.

Med det andra, här ofvan antydda rättsfallet förhöll sig på följande sätt.

Rådstufvurätten i Karlskrona dömde genom utslag den 3 augusti 1910 2:a klass sjömannen Y. jämlikt 20 kap. 4 § strafflagen för medelst inbrott föröfvad stöld till fängelse i tre månader, med hvars verkställighet dock enligt rådstufvurättens förordnande skulle anstå i enlighet med bestämmelserna i lagen angående villkorlig straffdom. Innan ifrågavarande stöld föröfvades, hade emellertid Y. gjort sig skyldig till oloflig undanhållning, fylleri och första gången persedelförskingring, och härför dömdes han af stationskrigsrätten genom utslag den 18 augusti 1910, jämlikt 68, 102 och 112 §§ i strafflagen för krigsmakten, till sex dagars sträng arrest.

Samtidigt förordnade stationskrigsrätten, dels att de båda Y. ådömda straffen skulle sammanläggas sålunda, att Y. skulle i en bot undergå fängelse i tre månader aderton dagar, och dels att det af rådstufvurätten beviljade anståndet ej skulle äga rum. Från stationskrigsrättens utslag var tjänstförrättande auditören så till vida skiljaktig, att han, utan att sammanlägga straffen, förordnade, att med det af rådstufvurätten ådömda straffet skulle anstå, och att på de i lagen angående villkorlig straffdom angifna villkor skulle bero, huruvida detta straff skulle gå i verkställighet.

Ehuru det af stationskrigsrätten efter sammanläggningen bestämda straffets *storlek* sålunda icke nödvändiggjorde den villkorliga domens undanröjande, kan man tydligen icke af stadgandet i 5 § af lagen angående villkorlig straffdom, hvilket icke för något fall ålägger domstolen *skyldighet* att låta villkorlig dom bestå, hämta anledning till anmärkning mot utslaget i denna del.

En annan sak är, om auditörens skiljaktiga mening, enligt hvilken det af rådstufvurätten beviljade anståndet fortfarande skulle äga rum, kan försvaras.

Vid bedömandet häraf måste man beakta jämväl stadgandet i 6 § af ifrågavarande lag, enligt hvilket villkorlig dom ej må brukas i fråga om straff, som ådömes efter strafflagen för krigsmakten.

På grund af detta stadgande var det ju för auditören, som ansåg sig ej böra sammanlägga de båda Y. ådömda straffen, icke möjligt att låta Y. komma i åtnjutande af villkorlig dom beträffande disciplinstraffet. Äfvenledes är det utom tvist, att, om auditören i likhet med stationskrigsrättens pluralitet förordnat om straffsammanläggning, den af rådstufvurätten meddelade villkorliga domen i fråga om straffet för inbrottsstöld måst af honom undanröjas. Lagen tillstodjer nämligen icke villkorlig dom i afseende å en del af ett straff; och det straff, som genom sammanläggning skulle uppkommit, eller fängelse i tre månader aderton dagar, var Y. ådömdt jämväl efter strafflagen för krigsmakten.

Här återstår sålunda endast att besvara det förut antydda spørsmålet, huruvida straffsammanläggning i fall, hvarom här är fråga, lagligen kan underlåtas.

Om någon under en lagföring varder förvunnen till två förbrytelser, skola, jämlikt 4 kap. 2 § strafflagen, de särskilda straff, som härför ådömas honom, sammanläggas enligt de i kapitlet närmare angifna grunder. Och varder någon, sedan han blifvit till straff för ett brott dömd, öfvertygad att förut hafva föröfvat annat brott, skall, såsom här ofvan anmärkts, straffet så bestämmas, som hade han på en gång varit för båda brotten lagförd; äfven här skola således de särskilda straffen sammanläggas enligt

nyssberörda grunder. Motsvarande principer gälla enligt bestämmelserna i 3 kapitlet af strafflagen för krigsmakten i afseende å straff, som ådömts enligt denna lag.

Hvad sålunda om straffsammanläggning är stadgad i allmänna strafflagen och strafflagen för krigsmakten är icke i vidare mån modifieradt genom lagen om villkorlig straffdom, än att sistnämnda lags 3 § — hvilken föreskrifver, att, där böter ådömas jämte frihetsstraff, som i 1 § sägs, anstånd må kunna lämnas med båda straffen eller ock med frihetsstraffet, men ej med bötesstraffet allena — tillika innehåller den bestämmelsen, att, då anstånd beviljas, sammanläggning af böterna med frihetsstraff ej skall äga rum.

Beträffande ifrågavarande fall, eller att disciplinstraff ådömes jämte frihetsstraff enligt annan författning än strafflagen för krigsmakten, skola alltså de allmänna reglerna tillämpas, hvaraf vidare följer, att villkorlig dom här icke får användas.

Resultatet af den gjorda undersökningen är sålunda, att stationskrigsrätten uti ifrågavarande båda mål beträffande de förut meddelade villkorliga domarne icke lagligen kunnat förfara på annat sätt än som skett, samt att å andra sidan den af auditören i det senare målet uttalade skiljaktiga meningen icke öfverensstämmer med lag.

Däremot förefaller det mig, som om lagen uti förevarande hänseende fått ett innehåll, som går utöfver syftet med bestämmelsen i 6 §, enligt hvilken, där straff ådömes efter strafflagen för krigsmakten, villkorlig dom icke får i fråga om det straff brukas. Detta undantag har sin grund i farhågan, att disciplinen skulle utsättas för fara, därest ett efter strafflagen för krigsmakten ådömdt straff ej bragtes till verkställighet. Men tydligen kan en sådan synpunkt icke anläggas i afseende å annat straff, som vederbörande krigsman därjämte förskyllt, låt vara att straffen samtidigt ådömas.

I sakens natur ligger, att då någon på en gång dömes för två särskilda brott till fängelse eller straffarbete (eller fängelse och straffarbete), anstånd icke bör lämnas allenast med det ena straffet. Ändamålet med den villkorliga domen måste vara att för den brottslige undanröja faran för ett demoraliserande inflytande af bekantskapen med fängelset. Måste han aftjäna det ena straffet, finnes ingen förnuftig anledning att låta det andra villkorligt anstå.

Annorlunda är förhållandet i fråga om den, som på en gång dömes dels till disciplinstraff och dels till vanligt frihetsstraff. Med afseende å disciplinstraffets natur kan den omständigheten, att villkorlig dom ej får användas i fråga om sådant straff, icke i och för sig utgöra giltig orsak

att beröfva den dömda förmånen af villkorlig dom beträffande det vanliga frihetsstraffet.

Vissa omständigheter synas ock tala för, att lagens ståndpunkt uti ifrågavarande afseende beror på förbiseende.

Uti lagen hafva sålunda i andra afseenden förefintliga olikheter emellan disciplinstraff, å ena sidan, samt fängelse och straffarbete, å den andra, blifvit behörigen beaktade.

Sålunda må enligt 1 § villkorlig dom ej brukas, där den tilltalade under de tio år, hvilka närmast föregått brottet, blifvit dömd till straffarbete eller fängelse eller under samma tid undergått dylikt straff, som blifvit honom tidigare ådömdt. Att den tilltalade under angifna tiden dömts till eller undergått disciplinstraff, utgör däremot icke hinder mot villkorlig dom.

Och enligt 4 § skall, där den, som genom villkorlig dom undfått anstånd med straff, inom tre år efter domen begår brott, hvarför han dömes till fängelse eller straffarbete, anståndet tillika af domstolen förklarar förverkad. Om åter den villkorligt dömda inom samma tid gör sig skyldig till förbrytelse enligt strafflagen för krigsmakten och därför dömes till disciplinstraff, medför detta icke ovillkorligen anståndets förverkande.

Det synes mig vara af vikt, att den nu påpekade oegentligheten blifver genom ett tillägg till 6 § i lagen angående villkorlig straffdom undanröjd, enär eljest tillämpningen af samma lag med dess behjärtansvärda syfte kommer att i ett icke obetydligt antal fall blifva utesluten på grunder, som för bedömandet af frågan om villkorlig dom borde vara främmande.

Emellertid torde i sammanhang med den af mig nu ifrågasatta lagändringen äfven ett annat fall af praktisk betydelse böra klargöras, det fall nämligen, att en person dömes till bötesstraff, hvarmed enligt lagen om villkorlig straffdom anstånd må beviljas, och därjämte till disciplinstraff enligt strafflagen för krigsmakten. Äfven i dylika fall bör i fråga om bötesstraffet villkorlig dom ej vara utesluten. Härför tala såväl disciplinstraffets natur som bestämmelsen i 33 § af strafflagen för krigsmakten rörande disciplinstraffets öfvergång till fängelse, när tillgång till böterna saknas.

Om däremot någon dömes dels efter strafflagen för krigsmakten till böter, dels ock till frihetsstraff, hvarmed anstånd enligt lagen om villkorlig straffdom må beviljas, läser med hänsyn till bestämmelserna i 3 och 6 §§ af samma lag hinder icke förefinnas för brukande af villkorlig dom i fråga om frihetsstraffet.

Enahanda är förhållandet, om någon samtidigt dömes dels efter straff-

lagen för krigsmakten till afsättning eller mistning af ämbete eller tjänst på viss tid, dels ock till frihetsstraff af nyssnämnda beskaffenhet. Sammanläggning af dylika straff kan ju icke ifrågakomma.

Liksom enligt hvad ofvan yttrats villkorlig dom, där en person samtidigt dömes exempelvis till två fängelsestraff, icke får användas beträffande allenast det ena straffet, så bör ej heller anstånd kunna ifrågakomma i afseende å endast ett af två eller flera samtidigt ådömda bötesstraff.»

Utskottets
yttrande.

Med den affattning bestämmelserna om villkorlig straffdom erhållit i 1906 års lag i ämnet kan, på sätt justitieombudsmannen anført, villkorlig dom ej komma till användning, då enligt allmänna strafflagen straff af beskaffenhet, att anstånd därmed jämlikt lagen om villkorlig straffdom eljest kunnat äga rum, ådömes jämte disciplinstraff efter strafflagen för krigsmakten.

I likhet med justitieombudsmannen och på de af honom anförda grunder finner utskottet detta innebära en olägenhet, som det är af vikt att undanröja; och synes detta lämpligast kunna ske genom den af justitieombudsmannen föreslagna lagändringen.

Utskottet för sålunda hemställa,

att Riksdagen, med bifall till justitieombudsmannens ifrågavarande framställning, för sin del antager följande

Lag

om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående villkorlig straffdom den 22 juni 1906.

Där straff ådömes efter 25 kap. strafflagen eller efter strafflagen för krigsmakten, må ej villkorlig dom i fråga om det straff brukas.

Ej heller skall hvad i denna lag är stadgadt angående meddelande af villkorlig straffdom hafva afseende å straff, som ådömes för förbrytelse mot tryckfrihetsförordningen.

Ådömes jämte frihets- eller bötesstraff, i fråga hvarom villkorlig dom enligt denna lag må brukas, disciplinstraff efter strafflagen för krigsmakten, utgöre den omständigheten ej hinder för beviljande af anstånd med förstnämnda straff. Beviljas anstånd, äge sammanläggning af straffen ej rum.

2:o.

Uti en inom Andra kammaren väckt och till lagutskottet hänvisad ^{Herr Leanders motion.} motion nr 10 har herr Leander anfört följande:

»Genom de år 1906 antagna lagarna om villkorlig dom och villkorlig frigifning har det blifvit möjligt att på ett mera rättvist och efter olika fall bättre afpassadt sätt utskifta det straff, som rättsordningen kräfver för begångna förbrytelser. Såsom 1908 års lagutskott på tal om denna fråga framhåller, har genom införlifvandet af dessa lagar med vår straffrätt klarare än förr blifvit framhäfdt, att staten i sin straffande verksamhet äger att taga hänsyn ej blott till den genom brottet förorsakade objektiva kränkningen af rättsordningen, utan äfven till brottslingens person, så att straffet i hvarje särskildt fall noga bestämmes efter hvad som kräfves, för att brottslingen däraf skall låta sig rätta.

Tillämpningen af dessa lagar torde också i stort sedt ha lämnat ett ganska gynnsamt resultat. Och ännu bättre verkan för ernående af de syften, som med lagarna afsetts, har man säkerligen att vänta, när den öfvervakning af villkorligt dömda och den ändring af gällande föreskrifter rörande tillsynen öfver villkorligt frigifna, hvarom Riksdagen i sin skrifvelse till Kungl. Maj:t år 1908 anhållit, kommit till stånd. Skall något vara ägnadt att rätta en brottslig vilja, måste det vara medvetandet om, att samhället genom att skänka anstånd med straffverkställigheten och genom att anvisa den felande erforderligt stöd satt honom i tillfälle att börja ett oförvitligt lif, men att straffet kommer att utkrävas, därest i trots af den hjälp, som samhället velat bringa, rättelse ej äger rum.

Emellertid ansåg man sig vid införandet af ifrågavarande rättsinstitut böra gå fram med en viss försiktighet. Hvad angår särskildt lagen angående villkorlig straffdom, kunna inga andra bli föremål därför än sådana, som dömts till högst tre månaders straffarbete eller sex månaders fängelse, äfven om i öfrigt giltiga skäl för lagens tillämpning skulle förefinnas. Bland dem, som äga någon erfarenhet på här omhandlade område, torde dock den mening vara ganska allmän, att en utsträckning af lagen till åtminstone dubbla omfånget, d. v. s. till högst sex månaders straffarbete eller ett års fängelse, vore önskvärd. Vid sitt under sistlidne oktober månad hållna årsmöte i Göteborg uttalade sig Svenska fängenvårds-sällskapet därför. Ur min egen erfarenhet såsom fängelsestjänsteman skulle jag kunna andraga flera fall, där villkorlig dom säkerligen med fördel kunnat användas å dem, som erhållit ända upp till sex månaders straffarbete eller till och med därutöfver.

I sin ofvannämnda skrifvelse af år 1908 har Riksdagen visserligen icke direkt uttalat sig för en utvidgning af lagen angående villkorlig straffdom, men i motiveringen i alla händelser ifrågasatt, huruvida icke en dylik utvidgning skulle vara lämplig till förekommande af den nedbrytande och demoraliserande inverkan, som ett frihetsstraff i flera fall måste anses medföra. Mig synes, som om denna fråga lämpligen borde utredas och afgöras i samband med frågan om de villkorligt dömdas öfvervakning. Då genom sådan öfvervakning den brist, hvarmed lagen tydligtvis nu är behäftad, kommer att afhjälpas och lagens syfte att bättre främjas, torde alla skäl tala för, att också gränserna för lagens giltighetsområde utvidgas, på det att bland dem, som af skilda orsaker förbryta sig mot samhällets rättsordning, flera än hvad nu är fallet måtte få sin hederskänsla väckt till lif och erhålla den impuls till själfverksamhet, som den villkorliga domen afser att framkalla.

I sammanhang härmed anser jag mig böra erinra om, att Riksdagens justitieombudsman hemställt om viss ändring af § 6 i lagen angående villkorlig straffdom i syfte att få hindret undanröjdt för beviljande af anstånd med frihets- eller bötesstraff, som ådömts tillika med disciplinstraff efter strafflagen för krigsmakten.

Jämväl i fråga om lagen angående villkorlig frigifning anse många en utsträckning önskvärd och nyttig. Af åtskilliga skäl finner jag mig dock icke böra vid detta tillfälle göra något yrkande därom, utan inskränker mig att på grund af det anförda vördsamt hemställa,

det Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t att, i samband med den utredning angående öfvervakning af villkorligt dömda, hvarom Riksdagen gjort framställning, taga i öfvervägande, huruvida och i hvad mån lag angående villkorlig straffdom af den 22 juni 1906 lämpligen må kunna utvidgas, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill detta öfvervägande kan gifva anledning.»

Utskottets
yttrande.

Såsom af motionen framgår, afser den utvidgning af ifrågavarande lags tillämplighetsområde, som motionären föreslagit, en höjning af gränsen uppåt för de straff, beträffande hvilka lagen medgifver tillämpning af villkorlig straffdom.

Då med lagen den 22 juni 1906 institutet villkorlig dom först införlivades med vårt rättssystem, ansåg sig, helt naturligt, lagstiftaren vid bestämmande af gränserna för institutets tillämpning böra iakttaga den största varsamhet; och såväl begränsningen med afseende å straffens längd som öfriga förutsättningar för den villkorliga domens användande bestämdes med hänsyn till detta förhållande.

Det stadgas alltså, att domstolen skall äga förordna om austånd med ådömdt straff endast om detta ej öfverstiger straffarbete i tre månader eller fängelse i sex månader. Med böter kan anstånd lämnas endast där anledning är, att den tilltalade till följd af fattigdom och bristande förvärfsförmåga skulle nödgas aftjäna böterna med frihetsstraff, eller då fråga är om anstånd med frihetsstraff som jämte böterna ådömts.

Sedan emellertid Riksdagen till fullständigare ernående af syftet med lagen angående villkorlig straffdom i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 25 april 1908 anhållit om utredning, huruvida och i hvad mån en öfvervakning öfver villkorligt dömda lämpligen kunde anordnas, väcktes redan vid 1909 års riksdag motion om vidgad tillämpning af ifrågavarande lag. Med anledning af denna motion hemställde Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 16 mars 1909 att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida och på hvilka villkor villkorlig dom kunde komma till användning jämväl beträffande personer, som för fylleri och därmed sammanhängande förseelser dömts till böter. I sistnämnda skrifvelse framhöll Riksdagen, bland annat, att enligt den erfarenhet, som vunnits under de två år institutet villkorlig dom tillämpats, verkningarna däraf visat sig synnerligen tillfredsställande. Och äfven under den tidsperiod, som förflutit, sedan sistberörda skrifvelse afläts, lärer anledning till annan uppfattning rörande verkningarna af den villkorliga straffdomens användande icke vara för handen.

Nu anmärkta förhållanden hafva helt naturligt gifvit upphof åt tanken att söka bereda möjlighet för en vidsträcktare tillämpning af den villkorliga straffdomen. De skäl, som förmått lagstiftaren att vid införandet af nämnda institut begränsa dess användning till straff ej öfverstigande sex månaders fängelse eller tre månader straffarbete, synas icke heller vidare böra lägga hinder i vägen för att låta den villkorliga straffdomens fördelar komma till sin rätt äfven i fråga om brottslingar, hvilka ådömts något högre straff. Äfven med afseende på sådana brottslingar kunna de kvalifikationer, som betinga ett användande af villkorlig dom, fullt väl förefinnas. Särskildt lärer en dylik utvidgning af lagens tillämplighetsområde utan fara kunna ske, därest de af Riksdagen i ofvanberörda år 1908 till Kungl. Maj:t aflättna skrifvelse ifrågasatta öfvervakningsanordningar komma till stånd.

Frågan, hur långt en utvidgning bör sträckas, lärer få bero på en blifvande utredning. Det vill dock synas, som de hittills gjorda erfarenheterna såväl hos oss som i utlandet gifva fog för att utsträcka gränsen uppåt för den villkorliga domens brukande åtminstone så långt som motionären angifvit, nämligen till sex månaders straffarbete eller ett års fängelse. Det torde i detta sammanhang böra anmärkas, att professor Johan C.

W. Thyren i sitt efter uppdrag af Kungl. Maj:t den 24 januari 1910 afgifna betänkande rörande principerna för en strafflagsreform framhållit, att gränsen uppåt för medgifvande af villkorlig dom numera, sedan institutet blifvit pröfvadt i svensk rätt och i det hela väl bestått profvet, lämpligen syntes kunna sättas till ett års frihetsstraff, utan att däraf någon olägenhet vore att befara, för så vidt tillämpningen inskränktes till akut brottslighet.

I likhet med motionären anser äfven lagutskottet denna fråga lämpligen böra utredas i samband med den af Riksdagen i 1908 års skrifvelse begärda undersökningen angående införande af öfvervakningssystem rörande villkorligt dömda.

Med stöd af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att Riksdagen i anledning af ifrågavarande motion måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det tacktes Kungl. Maj:t, i samband med den utredning angående öfvervakning af villkorligt dömda, hvarom Riksdagen förut gjort framställning, taga i öfvervägande, huruvida och i hvad mån institutet villkorlig straffdom må vinna tillämpning jämväl på personer, som dömas till längre tids frihetsstraff än straffarbete i tre månader eller fängelse i sex månader, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill detta öfvervägande kan gifva anledning.

Stockholm den 6 februari 1912.

På lagutskottets vägnar:

JOHAN WIDÉN.

Reservation

af herr *Stendahl*.

Herrar af *Ekenstam* och *Petersson* i Lidingö villastad hafva begärt få antecknad, att de icke deltagit i detta ärendes behandling.